Seletuskiri määruse eelnõu nr 2026-11-02 „Saku valla, Lääne-Harju valla ja Kiili valla ühine ringmajanduse arengukava 2035 ja Kiili valla jäätmekava 2027–2031 kinnitamine“ juurde

I Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse jäätmeseaduse (JäätS) § 39 ja § 42 alusel ning kooskõlas kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 22 lõike 1 punkti 7, § 37 lõike 3 punktiga 2.

Jäätmehoolduse korraldus on kohaliku omavalitsuse põhiülesanne (KOKS § 6 lg 1), kohaliku omavalitsuse üksus korraldab jäätmete liigiti kogumist, et võimaldada nende korduskasutuseks ettevalmistamist, ringlussevõttu või muud taaskasutamist võimalikult suures ulatuses (JäätS § 31 lg 1).

Ringmajanduse arengukava ja jäätmekava moodustavad tervikliku dokumendi, mis koostati Sustinere OÜ ekspertide abiga kolme valla koostöös Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetatud projekti[1] vahenditega. Ringmajanduse arengukava on kolme valla ühine strateegiline dokument. Igal omavalitsusel on eraldi jäätmekava, mis arvestab kohalikke vajadusi ja jäätmehoolduse korraldust.

II Eelnõu eesmärk ja sisu

Ringmajanduse arengukava ja jäätmekava eesmärk on toetada ringmajanduse põhimõtete rakendamist, vähendada jäätmeteket, suurendada ringlussevõttu ning saavutada riiklikud jäätmealased eesmärgid kohalikul tasandil. Ringmajanduse arengukava keskendub ressursside säästlikule kasutamisele ja jäätmetekke ennetamisele ning ringmajanduse põhimõtete edendamisele laiemalt. Jäätmekava aga jäätmehoolduse korraldamisele ja jäätmete liigiti kogumise arendamisele.

Ringmajanduse arengukava 2035

Ringmajanduse arengukava 2035 on Lääne-Harju, Saku ja Kiili valla ühine strateegiline dokument, mille eesmärk on vähendada jäätmeteket, suurendada korduskasutust ja ringlussevõttu ning edendada ressursside säästlikku kasutamist kogu omavalitsuse tegevusruumis. Arengukava lähtub jäätmehierarhia põhimõtetest, mille kohaselt on eelistatud jäätmetekke vältimine, korduskasutus ja ringlussevõtt ning alles seejärel muud taaskasutusviisid ja jäätmete ladestamine.

Ringmajanduse arengukava koostamine on omavalitsustele vabatahtlik, kuid jäätmetest tingitud keskkonnamõjude vähendamisel ning jäätmete ringlussevõtmise ja materjalide taaskasutamise suurendamisel oluline dokument. Lääne-Harju, Saku ja Kiili vald otsustasid koostada ühise arengukava, et edendada jäätmetekke vältimist, korduskasutust ja ressursside säästlikku kasutamist ning käsitleda ringmajandust terviklikumalt kui üksnes jäätmeseadusest tulenevate jäätmehoolduse ülesannete kaudu. Kolme valla koostöö võimaldab jagada teadmisi ja ressursse ning kavandada ja ellu viia ka ühiseid ringmajanduslikke tegevusi.

Ringmajanduse arengukava 2035 keskendub kuuele valdkonnale: ehitus ja lammutus; toidujäätmete vältimine; tekstiil; digilahendused; kasutuskõlblike esemete eluea pikendamine; teadlikkuse suurendamine.

Arengukava juurde kuulub jäätmereformi[2] stsenaariumide analüüs, mis käsitleb reformi rakendamise võimalikke lahendusi. Jäätmereformiga on täpsustatud kohaliku omavalitsuse rolli jäätmehoolduse korraldajana, antakse omavalitsustele senisest laiemad võimalused teenuse kujundamiseks ning seatakse selgemad tingimused liigiti kogumise ja ringlussevõtu parandamiseks, et saavutada

[1] https://kik.ee/et/projektid/saku-laane-harju-ja-kiili-valla-ringmajanduse-arengukava-2035
[2] https://kliimaministeerium.ee/jaatmereform

õigeaegselt Euroopa Liidus kehtestatud taaskasutuse sihttasemed. Analüüsi eesmärk on anda ülevaade jäätmeseaduse alusel alates 17.01.2026 jõustunud jäätmereformi peamistest muudatustest ning hinnata nende mõju Lääne-Harju, Saku ja Kiili valla ülesannetele, jäätmemajanduse korraldusele, eelarvele, halduskoormusele ja elanikele pakutava jäätmeteenuse kvaliteedile ning hinnata ka koostöövõimalusi jäätmereformi tulemuslikuks elluviimiseks.

Kiili valla jäätmekava 2027-2031
Jäätmekava peamine eesmärk on saavutada olmejäätmete liigiti kogumise sihtarv, vähendada segaolmejäätmete kogust ning suurendada korduskasutust ja ringlussevõttu.

Jäätmekava annab ülevaate valla jäätmetekkest, olemasolevast kogumissüsteemist ja jäätmemajanduse olukorrast ning määratleb peamised tegevussuunad jäätmehoolduse arendamiseks. Peamised tegevussuunad on pakendi- ja biojäätmete liigiti kogumise parandamine, kogumistaristu arendamine, korduskasutuse edendamine, elanike teavitamine ning järelevalve ja jäätmeandmete seire tõhustamine.

Jäätmekava juurde kuulub tegevuskava, milles määratakse tegevused, tähtajad, vastutajad ja rahastamisallikad.

III Eelnõu mõju valla eelarvele

Ringmajanduse arengukavas ja jäätmekavas kavandatud tegevusi viiakse ellu vastavalt valla eelarvelistele võimalustele ning riiklike ja välisrahastuse toetuste saamise võimalustele.

IV Määruse jõustumine

Eelnõu kohaselt jõustub määrus kolmandal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Margit Kuulmann
keskkonnanõunik